

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

**Mapa drogowa dla aglomeracji ubiegających się o ujęcie
w VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania
ścieków komunalnych**

– aktualizacja –

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	3
II. Harmonogram prac	3
III. Zakres ankiety aktualizacyjnej	4
IV. Założenia i warunki ujęcia aglomeracji w VI AKPOŚK.....	4
V. Weryfikacja zgodnie z założeniami i warunkami określonymi w dyrektywie 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych oraz rozporządzeniem w sprawie wyznaczania obszarów i granic aglomeracji	5
VI. Warunki zgodności z dyrektywą 91/271/EWG dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych	5
VII. Akty prawne i dokumenty	6

I. WSTĘP

Niniejszy dokument stanowi aktualizację dokumentu pn. „*Mapa drogowa dla aglomeracji ubiegających się o ujęcie w VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (VI AKPOŚK)*” opracowanego w 2019 r. przez Ministerstwo Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, który opublikowany został na stronie internetowej PGW WP pod adresem: <https://www.wody.gov.pl/nasze-dzialania/krajowy-program-oczyszczania-ściekow-komunalnych>.

W związku z nową perspektywą finansową UE na lata 2021-2027 w resorcie gospodarki wodnej podjęte zostały w 2019 r. prace związane z kolejną, szóstą aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (VI AKPOŚK), która stanowi dokument strategiczny niezbędny do uruchomienia wsparcia finansowego dla obszaru gospodarki ściekowej, zgodnie z założeniami projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dla funduszy polityki spójności.

Prace związane z przygotowaniem projektu VI AKPOŚK zbiegły się w czasie z procesem uchwalania przez rady gmin aktów prawa miejscowego dotyczących wyznaczenia aglomeracji, bowiem zgodnie z art. 565 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.) akty prawa miejscowego wydane na podstawie ustawy – Prawo wodne z 2001 r. zachowywały moc nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 r.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia rzetelności dokumentu poprzez uwzględnienie w nim najaktualniejszych danych dotyczących stanu aglomeracji, dokonano weryfikacji założeń i warunków ujęcia aglomeracji w VI AKPOŚK.

II. HARMONOGRAM PRAC

Prace dotychczas wykonane:

lipiec – październik 2019 r. – wyznaczenie i zmiana aglomeracji (przeгляд aglomeracji m.in. pod kątem zgodności RLM¹ aglomeracji z RLM w akcie prawa miejscowego, rozporządzeniem w sprawie wyznaczenia aglomeracji oraz założeniami i warunkami VI AKPOŚK),

sierpień 2019 r. – przekazanie ankiety do samorządów za pośrednictwem RZGW oraz udostępnienie na stronie internetowej PGW WP,

październik 2019 r. – odesłanie ankiety przez samorzady do właściwych RZGW,

listopad 2019 r. – weryfikacja ankiet przez RZGW (w zakresie ilości aglomeracji oraz aktów prawa miejscowego potwierdzających wyznaczenie aglomeracji) i stworzenie zbiorczej tabeli uwzględniającej wszystkie ankiety z danego obszaru RZGW, a następnie przesłanie zbiorczej tabeli z poszczególnych RZGW do KZGW,

---

¹ Sposób wyliczenia RLM aglomeracji został ujednoczony i wyliczony dla wszystkich aglomeracji następująco:

RLM aglomeracji uwzględnia:

- stałych mieszkańców uwzględniając możliwości podłączeń w ramach istniejącej aglomeracji (1 mieszkaniec = 1 RLM),
- miejsca noclegowe (1 zarejestrowane miejsce noclegowe na terenie aglomeracji = 1 RLM),
- ścieki przemysłowe, odprowadzane do systemu zbierania lub dowożone do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Tym samym RLM aglomeracji to RLM wyliczone jak powyżej. Natomiast RLM według uchwał lub rozporządzeń to RLM, które zostało wyznaczone uchwałami lub rozporządzeniami wyznaczającymi aglomeracje, gdzie RLM dla danej aglomeracji zostało wyliczone jak powyżej lub na podstawie ładunku ścieków.

- grudzień 2019 r. – luty 2020 r.** – weryfikacja i przygotowanie wstępnej bazy danych aktualizacji KPOŚK (kontakt z aglomeracjami i uzupełnienie brakujących danych),
- marzec 2020 r.** – tworzenie końcowej bazy danych na potrzeby VI AKPOŚK, przygotowanie części opisowej i zestawień zbiorczych,
- kwiecień – listopad 2020 r.** – weryfikacja projektu VI AKPOŚK i przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- listopad 2020 r.** – konsultacje społeczne projektu prognozy oddziaływania na środowisko projektu VI AKPOŚK w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- grudzień 2020 r. – luty 2021 r.** – włączenie do projektu VI AKPOŚK aglomeracji nowych/zmienionych i ponowna weryfikacja dokumentu.

Dalsze etapy prac:

- marzec 2021 r.** – uzupełnienie danych przez samorządy na podstawie uchwał wyznaczających aglomeracje,
- kwiecień 2021 r.** – dalszy proces legislacyjny celem zatwierdzenia dokumentu przez Radę Ministrów.

III. ZAKRES ANKIETY AKTUALIZACYJNEJ

- Aktualizacją objęte są wszystkie aglomeracje ujęte w V AKPOŚK oraz posiadające akty prawa miejscowego określające wielkość i granice aglomeracji jak również aglomeracje nowe/zmienione;
- Dane muszą dotyczyć obszaru aglomeracji zgodnej z obowiązującą uchwałą;
- Informacja o inwestycjach trwających i planowanych do realizacji na terenie aglomeracji musi przedstawiać działania przewidziane przez samorządy od **1 marca 2021 r. do 31 grudnia 2027 r.** Wymagane będzie potwierdzenie informacji czy planowana inwestycja została wskazana w jednym z poniższych dokumentów wraz z nazwą i datą jego zatwierdzenia:
  - ✓ studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
  - ✓ miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
  - ✓ ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego,
  - ✓ wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- Wymagane będzie przedstawienie ceny za ścieki przed i po zakończeniu realizacji.

IV. ZAŁOŻENIA I WARUNKI UJĘCIA AGLOMERACJI W VI AKPOŚK

- Posiadanie obowiązującego aktu prawa miejscowego wyznaczającego aglomerację;
- Nowe akty prawa miejscowego (wydane od 1 stycznia 2018 r.) muszą posiadać udokumentowaną pełną procedurę uzgadniania z Wodami Polskimi (zgodnie z art. 87 ust. 4 ustawy – Prawo wodne);
- Przekazanie w terminie uzupełnionej ankiety aktualizacyjnej (w formie skanu podpisanego przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta lub osobę upoważnioną oraz w tożsamej formie elektronicznej edytowalnej) na adres mailowy kposk@mi.gov.pl. Nie będą uwzględnione aglomeracje, które prześlą dane na inny adres lub w inny sposób lub prześlą ankiety po terminie;

V. WERYFIKACJA ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI I WARUNKAMI OKREŚLONYMI W DYREKTYWIE 91/271/EWG DOTYCZĄCEJ OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ORAZ ROZPORZĄDZENIEM W SPRAWIE WYZNACZANIA OBSZARÓW I GRANIC AGLOMERACJI

- Plany inwestycyjne w zakresie sieci kanalizacyjnej muszą spełniać wskaźnik koncentracji². Brak spełnienia ww. warunku spowoduje nieuwzględnienie takich inwestycji w VI AKPOŚK;
- Planowane inwestycje muszą zostać zrealizowane w perspektywie do 2027 r., to znaczy do zakończenia kolejnego cyklu opracowania planów gospodarowania wodami (wyłącznie działania planowane do zakończenia do 2027 r.). W przypadku zaproponowanych przez aglomeracje terminów przekraczających 2027 r. informacja ta będzie odpowiednio korygowana, a inwestycje, których rozpoczęcie zaplanowano po 2027 r., zostaną usunięte;
- Aglomeracje zostaną podzielone na priorytety biorąc pod uwagę wielkość aglomeracji według liczby RLM;
- Aglomeracje, które osiągnęły już zgodność, zostaną dopisane do załącznika informacyjnego upoważniającego do otrzymania dofinansowania jedynie na utrzymanie warunków zgodności (modernizacja sieci, modernizacja oczyszczalni ścieków, w tym modernizacja w zakresie gospodarki osadowej). W przypadku inwestycji zapewniających blisko 100% obsługę siecią kanalizacyjną będą mogły być one dofinansowane jedynie pod warunkiem dostępności środków finansowych. Inwestycje wykraczające poza ww. zakres zostaną usunięte.

VI. WARUNKI ZGODNOŚCI Z DYREKTYWĄ 91/271/EWG DOTYCZĄCA OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia przez aglomerację są następujące wymogi:

- I. **Wydajność oczyszczalni** ścieków w aglomeracjach odpowiada przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze (art. 10 dyrektywy 91/271/EWG).
- II. **Standardy oczyszczania** ścieków w oczyszczalniach uzależnione są **od wielkości aglomeracji**. Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami ustawy Prawo wodne i rozporządzeniem ściekowym. **W każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów** (art. 4 lub/i 5 dyrektywy 91/271/EWG).
- III. **Wyposażenie aglomeracji** w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego siecią kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM. Ładunek niezbrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach

---

² Przy wyznaczaniu obszaru aglomeracji bierze się pod uwagę, że budowa planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarze aglomeracji z doprowadzeniem do oczyszczalni ścieków albo końcowego punktu zrzutu ścieków komunalnych powinna być uzasadniona ekonomicznie i technicznie, przy czym wskaźnik koncentracji nie może być mniejszy niż 120 stałych mieszkańców aglomeracji i osób czasowo przebywających w aglomeracji na 1 km planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej. W pozostałych przypadkach wskaźnik koncentracji nie może być mniejszy niż 90 stałych mieszkańców aglomeracji i osób czasowo przebywających w aglomeracji na 1 km planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej (§ 3 i 4 rozporządzenia w sprawie wyznaczania obszarów i granic aglomeracji).

oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji (art. 3 dyrektywy 91/271/EWG).

Zgodnie z wymogami prawa oraz interpretacją KE należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu ścieków komunalnych. **Dlatego w aglomeracjach ujętych w KPOŚK powinien zostać osiągnięty blisko 100% poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego), tj. gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego siecią kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM. Pozostali mieszkańcy aglomeracji, nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, powinni korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków.**

Cały ładunek zanieczyszczeń powstających w aglomeracji powinien być doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację albo końcowego punktu zrzutu tych ścieków, a w uzasadnionych przypadkach usuwany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska. Każdy przypadek stosowania systemów indywidualnych do odprowadzania bądź odprowadzania i oczyszczania ścieków z terenu aglomeracji wymagać będzie szczegółowych wyjaśnień. W każdym przypadku jednak oczyszczalnie obsługujące aglomerację powinny być przystosowane do odbioru 100% ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.

Jednocześnie zgodnie z wymogami KE zastosowano hierarchię zgodności z artykułami 3, 4, 5 i 10 dyrektywy 91/271/EWG. Oznacza to, że jeżeli aglomeracja nie spełnia wymogu w zakresie ww. warunku wynikającego z art. 3 dyrektywy 91/271/EWG, to uznaje się, że równocześnie nie spełnia pozostałych warunków dyrektywy.

VII. AKTY PRAWNE I DOKUMENTY

1. Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991, str. 40 – Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 26; Dz. Urz. WE L 67 z 07.03.1998, str. 29 – Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 27; Dz. Urz. WE L 284 z 31.10.2003, str. 1 – Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 447; Dz. Urz. WE L 311 z 21.11.2008, str. 1; Dz. Urz. WE L 353 z 28.12.2013, str. 8);
2. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszarów i granic aglomeracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1586);
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311);
5. Poradnik dla samorządów wyznaczających aglomeracje (wrzesień 2020 r.), dostęp: https://www.wody.gov.pl/images/Pliki_do_pobrania/Poradnik_dla_samorzdw_wyznaczajacych_aglomeracje.pdf
6. Wytyczne do wyznaczania, zmiany lub likwidacji obszarów i granic aglomeracji (lipiec 2019 r.), dostęp: https://www.wody.gov.pl/images/Pliki_do_pobrania/kpos/Wytyczne_Aglomeracje_2019.pdf.